

СКЛАД І ЗМІСТ КАДАСТРОВОГО ПЛАНУ

Проанализированы нормативно-правовые акты Украины с целью уточнения определения термина и содержания кадастрового плана земельного участка. Установлено, что существуют разные его определения, толкования и требования к содержанию. Предложены и обоснованы рекомендации относительно изменения содержания кадастрового плана земельного участка и приложений к нему.

The normative legal acts of Ukraine are analysed for the purpose of definition of cadastral plan of a land parcel and its contents. It has been established that the term has different definitions, interpretations and requirements to its contents. The suggestions and recommendations on contents of cadastral plans and their appendixes are proposed and grounded.

Постановка проблеми. У багатьох нормативно-правових актах України і в наукових публікаціях зазначається, що землепорядна документація повинна включати кадастровий план земельної ділянки. Проте в них даються різні тлумачення цього терміна, тобто немає єдності в поглядах на його конкретне змістове наповнення.

Згідно зі статтею 198 Земельного кодексу України [5], однією зі складових кадастрових знімачів є виготовлення кадастрового плану. Таким чином, головний нормативно-правовий акт у сфері земельних відносин у країні наголошує на важливості кадастрового плану.

Наведемо приклади трактування поняття кадастрового плану, або плану земельної ділянки, в різних нормативно-правових актах України. Так, у статті 1 Закону України "Про землеустрій" [2] записано, що план земельної ділянки – це графічне зображення, яке відображує місцезнаходження, зовнішні межі земельної ділянки та межі земель, обмежених у використанні та обмежених (обтяжених) правами інших осіб (земельних сервітутів), а також розміщення об'єктів нерухомого майна, природних ресурсів на земельній ділянці.

У пункті 2 Постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження Тимчасового порядку присвоєння кадастрового номера земельній ділянці" [16] зафіксовано, що кадастровий план земельної ділянки – це аналітичне графічне зображення (зображення, що містить конкретні неузагальнені або мало узагальнені показники) зовнішніх меж земельної ділянки, земельних угідь та земель, обмежених у використанні та обмежених (обтяжених) правами інших осіб.

Відповідно до Порядку складання та затвердження індексних кадастрових карт (планів) і кадастрових планів земельних ділянок, вимоги до їх оформлення [17, пункт 2], кадастрові карти (плани) – це картографічні документи, що містять графічне зображення адміністративно-територіальних одиниць, кадастрових зон, кварталів, земельних ділянок із зазначенням їх номерів, місця розташування їх меж та меж зон з особливими умовами використання земель, контурів об'єктів нерухомого майна, розташованих на земельних ділянках. Там же зазначається, що кадастрові плани земельних ділянок – це картографічні документи,

що містять графічне зображення земельних ділянок із зазначенням місця розташування їх меж, меж земель, обмежених (обтяжених) правами інших осіб, контурів земельних угідь, контурів об'єктів нерухомого майна, розташованих на земельних ділянках, та кадастровий номер земельної ділянки.

У джерелах [10 і 19] зазначається, що кадастровий план земельної ділянки – це складова частина Поземельної книги, графічний документ, що відображує межі земельної ділянки з описом суміжних землевласників і землекористувачів, лінійні проміри між точками по межі земельної ділянки, місце розташування земельної ділянки, розміщення об'єктів нерухомості, розташованих на земельній ділянці, та складається з використанням даних державного земельного кадастру.

Згідно з пунктом 1.2 Наказу Держкомзему України від 14.05.2010 р. № 370 [13], кадастровий план земельної ділянки – це аналітичне графічне зображення зовнішніх меж земельної ділянки, меж земельних угідь та земель, обмежених у використанні та обмежених правами інших осіб.

Проаналізувавши наведені вище нормативно-правові акти України, нескладно помітити, що вони по-різному тлумачать зміст поняття кадастрового плану земельної ділянки, що неприпустимо.

У статті 56 Закону України "Про землеустрій" технічна документація, яка посвідчує право на земельну ділянку, включає кадастровий план цієї ділянки. Про це саме йдеться і в статті 15 Закону "Про оренду землі" [3].

У статті 11 Закону "Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність" [4] вказується, що до топографо-геодезичних робіт належить створення та оновлення кадастрових карт (планів), надання цих карт, а також необхідної топографо-геодезичної інформації користувачам для ведення Державної реєстраційної системи землі та іншого нерухомого майна, ведення банку даних. Тобто в основному нормативно-правовому акті про топографо-геодезичну і картографічну діяльність також наголошується на важливому значенні кадастрового плану.

У Постановах Кабінету Міністрів України (див. [14,15]) вказується, що у технічному паспорті земельної ділянки, що виставляється на земельні торги, книга 1 повинна мати кадастровий план земельної ділянки і на ньому повинні бути: умовні позначення, опис суміжних меж, масштаб,

кадастровий номер земельної ділянки, експлікація земельних угідь, підписи посадових осіб.

У наказі Держкомзему України від 08.10.2009 р. № 534 [11] наведено зразок технічної документації із землеустрою, в якому зазначено тільки назву – "Кадастровий план земельної ділянки", а що на ньому повинно бути – не сказано. Це свідчить про те, що еталон кадастрового плану дотепер ще не розроблено. Хоча у тому ж відомстві ще в 1999 р. (див. [8]) було видано наказ, у якому прописувалось, що на кадастровий план слід наносити:

- межі земельної ділянки з описом суміжних землевласників і землекористувачів;
- поворотні точки меж земельної ділянки;
- лінійні проміри між точками по межах земельної ділянки;
- всі лінії, які є суходільними межами;
- річки, озера, канали, шляхи, лісосмуги, інші елементи ситуації;
- межі будинків і споруд, розташованих на земельній ділянці;
- межі вкраплених земельних ділянок сторонніх землевласників і землекористувачів;
- межі угідь та зон обмежень щодо використання земельної ділянки.

Як видно з цього переліку, він значно ширший ніж те, що звичайно робиться при топографічному зніманні будь-якої ділянки місцевості.

У підпункті 2.4.1 Наказу Держкомзему від 10.07.2002 р. № 114 [9] вказується, що кадастровий план земельної ділянки, який додається до технічного паспорта і входить до проекту на відведення земельної ділянки або до звіту про інвентаризацію земельної ділянки, має бути розроблений у масштабах: 1:500 – у межах населених пунктів та 1:2 000 – за межами населених пунктів. При наявності на земельну ділянку обтяжень та обмежень щодо її використання в технічному паспорті дається їх опис, а у разі їх відсутності засвідчується цей факт. Згідно з цим документом, на кадастровому плані земельної ділянки вказуються:

- геодезичні дані (номери кутів повороту меж землекористувачів, міри ліній);
- опис меж суміжних землеволодінь і землекористувачів;
- у разі наявності – споруди та житлові й нежитлові будівлі з зазначенням їх поверховості та призначення;
- наземні та підземні трубопроводи, лінії електропередач, очисні споруди тощо;
- дороги і споруди;
- елементи гідрографічної сітки;
- земельні угіддя;
- рельєф місцевості;
- межі наявних санітарних, протипожежних, історико-культурних та інших зон, де обмежується господарська діяльність, рамки обтяжень та обмежень на використання земельної ділянки.

Як бачимо, інструкція [9] щодо змісту кадастрового плану земельної ділянки практично дублює вимоги наказу [8].

У джерелі [7, пункт 2.8] технічна документація із землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) включає, зокрема, план меж земельної ділянки, складений за результатами кадастрового знімання, на якому відображуються зовнішні межі ділянки із зазначенням власників (користувачів) суміжних землеволодінь, усі поворотні точки меж земельної ділянки, лінійні проміри між точками по її межах, межі вкраплених ділянок із зазначенням їх власників (користувачів). За бажанням замовника замість плану меж земельної ділянки може складатися кадастровий план земельної ділянки.

У додатку 10 до наказу [12] наведено перелік документів для формування обмінного файлу, який, зокрема, містить план земельної ділянки, складений за результатами кадастрового знімання, вкопювання з чергового кадастрового плану та кадастровий план земельної ділянки.

Аналіз останніх досліджень та публікацій, які стосуються вирішення цієї проблеми. Р. Ванчуря у статті [1] проаналізував побудовані багатьма виробничими організаціями Західної України кадастрові плани земельних ділянок і зробив висновки про розмаїття підходів до їх підготовки. Це підтверджує висловлену нами раніше тезу про те, що єдиного підходу до трактування змісту, побудови і оформлення кадастрового плану земельної ділянки досі немає. Взагалі, у кожному місті або районі України це питання вирішується по-різному. Тому дослідження даної проблеми та вироблення єдиної концепції (вимог і методики) з побудови кадастрового плану в Україні є важливим і актуальним завданням.

Невирішені частини загальної проблеми. У результаті порівняння та аналізу наведених вище нормативно-правових актів і публікацій зроблено висновки, що для кадастрового плану земельної ділянки відведена особлива роль серед землевпорядної документації, але досі немає чіткого й однозначного підходу до його змісту. То ж не випадково в багатьох землекористувачів виникають питання: що ж таке кадастровий план земельної ділянки? Яку інформацію він повинен містити і хто цю інформацію буде готувати і використовувати? Які дані державного земельного кадастру повинні бути використанні при створенні кадастрового плану земельної ділянки?

Постановка завдання. Метою даного дослідження і є уточнення визначення, що таке кадастровий план земельної ділянки та яку інформацію він повинен містити.

Виклад основного матеріалу дослідження. Перед тим як дати визначення терміна "кадастровий план земельної ділянки", з'ясуємо, що на ньому повинно бути. Чим відрізняється кадастровий план від звичайного топографічного? Топографічний план місцевості або земельної ділянки, що побудований за результатами класичного топографічного знімання згідно з вимогами інструкції [6], містить інформацію про ситуацію (будівлі, споруди, комунікації та інше) і рельєф місцевості на

земельній ділянці. Але з метою одержання повної характеристики земельної ділянки та оглядового уявлення про неї необхідна ще така інформація, як межі земельної ділянки з кутами поворотів, відстані між ними, периметр, площа земельної ділянки, суміжні землекористувачі, опис меж земельної ділянки та ін. Крім цього, за результатами знімання наявних інженерних комунікацій на цій площі необхідно встановити зони обмежень на земельну ділянку відповідно до норм та визначити рамки цих обмежень.

Усі ці характеристики, а саме ситуація та рельєф; площа земельної ділянки, кількість кутів поворотів її меж, відстань між цими кутами, периметр земельної ділянки; межі земельної ділянки та суміжних землевласників і землекористувачів; експлікація земельних угідь земельної ділянки; межі частин земельної ділянки, які містять обтяження та обмеження щодо використання землі, можна поділити на такі категорії: постійні (незмінні) і тимчасові (змінні). До постійних віднесемо площу, кути поворотів меж земельної ділянки, відстань між кутами поворотів, периметр. Усе інше – це тимчасові, дійсні на час виконання робіт, характеристики.

Розглянемо детальніше кожен з них і покажемо, для чого вони потрібні. Однією з важливих характеристик земельної ділянки є її **площа**, оскільки цей показник необхідний для розрахунку вартості земельної ділянки, орендної плати або земельного податку.

Опис **меж землекористувань** потрібен для виготовлення державного акта на право приватної власності на землю або державного акта на право постійного користування землею. Фактично побудований кадастровий план земельної ділянки відповідає плану, який друкується на державних актах, тобто кадастровий план земельної ділянки є основою для виготовлення державного акта.

Яку ще інформацію зацікавлені особи можуть отримати з кадастрового плану земельної ділянки? Якщо потрібно з'ясувати **розташування елементів ситуації і рельєфу**, то такий документ вже існує. Результатом більшості землепорядних робіт, що виконуються, є акт встановлення (або відновлення) та узгодження зовнішніх меж земельної ділянки, і до нього робиться додаток на відкоригованому плані масштабу 1:500 або 1:2000 відповідно, якщо земельна ділянка розташована у межах населеного пункту чи за його межами. На цьому плані вказуються межі земельної ділянки, номери кутів поворотів і суміжні землекористувачі, які своїми підписами затверджують межі земельної ділянки.

А чи можливо на одному кадастровому плані земельної ділянки показати всю необхідну інформацію: ситуацію, рельєф, зони обмежень і обтяжень, межі суміжних землеволодінь, площу земельної ділянки, номери кутів поворотів меж, відстані між ними та інше, і зробити це так, щоб показане було наочним? Відповідь напрошується одна: «Ні, неможливо!». Але оскільки усі ці дані необхідні, то виходить, що потрібно робити декілька планів земельної ділянки. На кадастровому плані

показувати ситуацію і рельєф недоцільно.

Щодо інших елементів плану та даних. **Експлікація угідь** звичайно оформлюється таблично. Оскільки сама таблиця не відображується на плані земельної ділянки, експлікацію можна розмістити на іншому аркуші, окремо від кадастрового плану. Такий підхід обумовлюється наступною інформацією.

Згідно з пунктом 12.1 Постанови Кабінету Міністрів України від 18.08.2010 р. № 749 [16], територіальним органом Держкомзему визначається кадастровий номер земельної ділянки, робиться позначка, в якій вказується кадастровий номер, а також дата його визначення, прізвище, ініціали та підпис посадової особи, що зробила цю позначку. Також вказується, в яких місцях може ставитись ця позначка: це титульний аркуш документації із землеустрою; це план меж або кадастровий план земельної ділянки; це відомість про оброблення теодолітного ходу та визначення координат поворотних точок меж земельної ділянки.

Звичайно, таку позначку можна поставити і в будь-якому іншому місці акта, але розглянемо такий нюанс. У відомості про оброблення теодолітного ходу не значиться, якій земельній ділянці присвоєно кадастровий номер. На титульному аркуші вказується лише назва землепорядного документа, адреса земельної ділянки, але плану із зазначенням розмірів земельної ділянки, описом меж та всього іншого тут немає. Тому, на наш погляд, позначку про присвоєння кадастрового номера найкраще проставляти на кадастровому плані земельної ділянки й у відомості про визначення координат поворотних точок меж земельної ділянки. Але необхідно обов'язково визначити місце для проставлення цього елемента опису.

У деяких містах та районах, як стверджує Р. Ванчура [1], кадастровий план погоджують або затверджують керівники органів місцевого самоврядування, начальники територіальних органів Держкомзему. Для того щоб зазначені особи поставили свій підпис, необхідно провести перевірку правильності побудови кадастрового плану земельної ділянки.

Для здійснення такої перевірки необхідна наявність службовців відповідної кваліфікації. А щоб реально і надійно звірити побудову кадастрового плану земельної ділянки, слід мати відповідне програмне забезпечення і матеріали польових геодезичних робіт з установаження меж цієї ділянки.

Крім того, якщо зазначені вище керівники підписують кадастрові плани, то виходить, що вони несуть відповідальність за якість побудови кадастрового плану земельної ділянки, тобто за те, чого вони не робили. Вочевидь, що відповідальність за якість побудови кадастрового плану має нести та організація, яка його виготовляла. Тому, на нашу думку, підпис місцевих керівників не потрібен. Такий підхід значно скоротить термін на погодження землепорядної документації у відповідних службах міст і районів.

Розглянемо ще й таке питання. А чи потрібно майбутньому набувачу права взагалі погоджувати кадастровий план земельної ділянки? Якщо він не

підписує кадастровий план своєї земельної ділянки, то можна вважати, що він не був ознайомлений з розмірами цієї земельної ділянки. Тому стає очевидним, що набувач права на земельну ділянку повинен сам погоджувати кадастровий план своєї земельної ділянки.

Інша важлива для користувачів інформація – встановлення межі частин земельної ділянки, які містять обтяження та обмеження щодо використання. Доволі часто через конкретну земельну ділянку проходять різні інженерні комунікації, тому треба виділити зони обмежень використання земельної ділянки згідно з відповідними нормами. Ці частини земельної ділянки, які містять обтяження та обмеження щодо використання землі, доцільно показувати у двох додатках до кадастрового плану земельної ділянки.

Один додаток – це копія звичайного топографічного плану (в основному масштабу 1:500 або 1:2 000), на якому нанесені ситуація і рельєф та зображена уся земельна ділянка, а також відповідні частини земельної ділянки, відносно яких діють обтяження і обмеження щодо використання.

Оскільки потрібно окремо визначати площі цих частин, то необхідно будувати зведений план, на якому відображувати всю земельну ділянку та її частини. Такий план повинен містити відповідні кути поворотів, відстані між ними і показники площ. На цьому документі можна не наводити опис меж земельної ділянки, але опис суміжних землекористувачів повинен бути обов'язково.

Враховуючи вищесказане, можна стверджувати, що на кадастровому плані земельної ділянки обов'язково мають бути: контур (межі) земельної ділянки, площа, номери кутів поворотів, відстані між ними, периметр, стрілочками і літерними позначками вказуються суміжні землекористувачі, відповідними літерними позначеннями фіксуються межі суміжних землекористувачів, а також номери кутів поворотів. У правому нижньому кутку аркуша має стояти штамп, на якому обов'язково вказується, що це кадастровий план земельної ділянки, адреса земельної ділянки, для якого землекористувача цей план виготовлений та його підпис, а якщо це юридична особа, то ще й печатка. Також вказується масштаб плану, хто його склав – назва організації та прізвища й ініціали виконавців.

Земельні ділянки, що відображуються на кадастровому плані, можуть бути різними за розміром (площею). Тому масштаб кадастрового плану завжди залежить від розміру (площі) земельної ділянки, але він обов'язково повинен бути наочним. Друкування кадастрового плану земельної ділянки здійснюють на аркуші паперу формату А4 або А3.

Стосовно позначки "північ-південь". Кадастровий план виготовляється різними програмними засобами, а потім друкується на принтері. Зазвичай орієнтування меж земельної ділянки на аркуші збігається з напрямком догори, тому в цьому випадку позначку "північ-південь" можна не прос-тавляти. Якщо орієнтування земельної ділянки на кадастровому плані довільне, тоді треба обов'яз-

ково наносити позначку "північ-південь" або вказувати напрямок на північ, наприклад, у лівому верхньому куті аркуша.

До кадастрового плану земельної ділянки необхідно готувати такі додатки:

- копія топографічного плану масштабу 1:500 з нанесеними (для кращої наочності – червоним кольором) межами земельної ділянки та стрілками і літерними позначками суміжних землекористувачів;

- така ж копія топографічного плану, як і в попередньому додатку, але на ньому мають бути нанесені ще й частини земельної ділянки, які підлягають обтяженню та обмеженню;

- зведений план (зведений контурний план), на якому відображена не тільки вся земельна ділянка, але і її частини з обтяженнями та обмеженнями щодо використання землі.

Перший додаток призначається для того, щоб зацікавлені особи могли ознайомитись із ситуацією і рельєфом на земельній ділянці.

Другий додаток дає можливість зацікавленим особам "прочитати" ситуацію і рельєф, ознайомитись із частинами земельної ділянки, які підлягають обтяженню та обмеженню щодо використання землі, викликати наявність інженерних комунікацій або іншими причинами.

Третій додаток дає змогу зацікавленим особам побачити конкретні відстані між відповідними кутами поворотів і площі частин земельної ділянки, які підлягають обтяженню та обмеженню щодо використання. У разі потреби ці дані можуть бути використані для контролю та перевірки винесення меж цих частин.

Якщо перший додаток обов'язковий для всіх випадків, то другий і третій готуються тільки тоді, коли на земельній ділянці є інженерні комунікації або при наявності документів, які надають право на обтяження або обмеження щодо використання частини цієї ділянки.

Стосовно питання, які дані державного земельного кадастру слід використовувати при створенні кадастрового плану земельної ділянки, то, на нашу думку, це мають бути дані, які необхідно отримувати при підготовці технічного завдання на виконання геодезичних робіт зі встановлення або відновлення меж земельної ділянки.

І нарешті, з'ясувавши, що повинно бути на кадастровому плані земельної ділянки та додатках до нього, повернемося до визначення даного поняття.

Отже, **кадастровий план земельної ділянки – це контурний план меж земельної ділянки з нанесеними кутами поворотів, координати яких визначені та можуть бути внесені до автоматизованої системи ведення державного земельного кадастру або чергового кадастрового плану міста, а також з даними про розмір земельної ділянки, суміжних землекористувачів та про межі земельної ділянки.**

Звідси виходить, що основне призначення кадастрового плану земельної ділянки – це містити інформацію про її розміри, про суміжних зем-

лекористувачів та про межі. А головне призначення додатків до кадастрового плану – давати інформацію про ситуацію і рельєф на цій земельній ділянці та про її частини, щодо яких діють обтяження або обмеження на використання землі.

Висновки та перспективи досліджень теми. 1. За результатами аналізу наявних нормативно-правових актів України визначено поняття кадастрового плану земельної ділянки та встановлено, що на ньому повинно бути відображено.

2. Для зручності роботи і неперевантаження змісту кадастрового плану земельної ділянки пропонується виготовляти до нього додатки. Ці додатки надаватимуть змогу отримати необхідну інформацію про ситуацію, рельєф та зони обмежень.

3. Наші пропозиції дозволять складати кадастровий план земельної ділянки та додатки до нього з мінімальними витратами часу без втрати його інформативності, навпаки, він стане разом з додатками до нього наочнішим.

4. Прийняття наших пропозицій дасть змогу всім землевпорядним і геодезичним організаціям однотипно виготовляти кадастрові плани земельних ділянок та додатки до них.

Перспектива подальших досліджень полягає у визначенні та деталізації змісту кадастрових карт у взаємозв'язку з кадастровими планами.

Література

1. *Ванчура, Р.* Аналіз та дослідження методики створення кадастрових планів різних виробничих фірм [Текст] / Р. Ванчура // Сучасні досягнення геодезичної науки та виробництва: зб. наук. пр. ЗГТ. – Л.: Вид-во Льв. політехніки, 2010. – Вип. I. – С. 323-326.

2. *Закон України "Про землеустрій"* від 22.05.2003 № 858-IV, зі змінами і доповненнями, внесеними Верховною Радою України 17.02.2011 № 3038-VI.

3. *Закон України "Про оренду землі"* від 06.10.1998 № 161-XIV, зі змінами і доповненнями, внесеними Верховною Радою України 17.02.2011 № 3038-VI.

4. *Закон України "Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність"* від 23.12.1998 № 353-XIV, зі змінами і доповненнями, внесеними Верховною Радою України 19.10.2010 № 2608-VI.

5. *Земельний кодекс України* від 25.10.2001 № 2768-III, зі змінами і доповненнями, внесеними Верховною Радою України 14.01.2011 № 2949-VI.

6. *Інструкція з топографічного знімання у масштабах 1:5000, 1:2000, 1:1000, 1:500 (ГКНТА-2.04-02-98).* – К., 1999. – 156 с.

7. *Інструкція про встановлення (відновлення) меж земельних ділянок в натурі (на місцевості) та їх закріплення межовими знаками (Затвердж. нак. Держ. ком. Укр. із зем. ресурсів від 18.05.2010 № 376),* зі змінами і доповненнями, внесеними наказом Державного комітету із земельних ресурсів від 25.02.2011 № 117.

8. *Наказ Державного комітету України по земельних ресурсах "Про затвердження Інструкції про порядок*

складання, видачі, реєстрації і зберігання державних актів на право приватної власності на землю, право колективної власності на землю, право власності на землю і право постійного користування землею, договорів на право тимчасового користування землею (в тому числі на умовах оренди та договорів оренди землі)" від 04.05.1999 № 43, зі змінами і доповненнями, внесеними наказом Державного комітету із земельних ресурсів від 03.06.2010 № 433.

9. *Наказ Державного комітету України по земельних ресурсах "Про затвердження Інструкції про загальні вимоги оформлення технічного паспорту земельної ділянки, яка виставляється на земельні торги"* від 10.07.2002 № 114.

10. *Наказ Державного комітету України по земельних ресурсах "Про затвердження Тимчасового порядку ведення державного реєстру земель"* від 02.07.2003 № 174 (дія наказу зупинена згідно з повідомленням Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва від 27.06.2007 р.).

11. *Наказ Державного комітету України із земельних ресурсів "Про затвердження Еталона технічної документації із землеустрою щодо складання документів, що посвідчують право на земельну ділянку"* від 08.10.2009 № 534.

12. *Наказ Державного комітету України із земельних ресурсів "Про затвердження Вимог до структури, змісту та формату оформлення результатів робіт із землеустрою в електронному вигляді (обмінного файлу)"* від 02.11.2009 № 573.

13. *Наказ Державного комітету України із земельних ресурсів "Про затвердження Порядку присвоєння кадастрових номерів земельним ділянкам"* від 15.02.2010 № 168 (скасовано згідно з наказом Державного комітету України із земельних ресурсів від 14.05.2010 № 370).

14. *Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Положення про технічний паспорт земельної ділянки, яка виставляється на земельні торги"* від 16.05.2002 № 648.

15. *Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження порядків ведення Поземельної книги і Книги записів про державну реєстрацію державних актів на право власності на земельну ділянку та на право постійного користування земельною ділянкою, договорів оренди землі"* від 09.09.2009 № 1021, зі змінами і доповненнями, внесеними Постановою Кабінету Міністрів від 23.12.2009 № 1404.

16. *Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Тимчасового порядку присвоєння кадастрового номера земельній ділянці"* від 18.08.2010 № 749.

17. *Постанова Кабінету Міністрів України "Про ідентифікацію об'єктів нерухомого майна для державної реєстрації прав на них"* від 08.12.2010 № 1117.

18. *Рябчий В.А.* Проблема стиковки меж суміжних земельних ділянок у черговому кадастровому плані міст [Текст] / В.А. Рябчий, В.В. Рябчий // Наук. вісн. НГУ. – 2009. – № 1. – С. 32-36.

19. *Словник термінів у сфері земельних відносин та землекористування;* за заг. ред. А.М. Третяка / Держ. ком. Укр. із зем. ресурсів. – К.: ТОВ "Август Трейд", 2008. – 240 с.

Надійшла 02.03.11